

**Van:** [REDACTED]  
**Aan:** [!Raadsleden](#)  
**Onderwerp:** Handhavingsaffaire Geestdorp [REDACTED]  
**Datum:** donderdag 4 maart 2021 11:05:22  
**Bijlagen:** [Pleidooi voor bezwaarschriftencommissie dossier \[REDACTED\]](#)  
[210118\\_Column\\_Handhavingsaffaire.pdf](#)  
[Brief aan Mijnheer de burgemeester inzake dossier Geestdorp \[REDACTED\]](#)

---

Geachte leden van de raad,

Al enige tijd voltrekt zich een handhavingsdrama inzake Geestdorp [REDACTED]. Rondom deze handhavingszaak zijn al meerdere brieven verstuurd aan het college van verontruste bewoners en betrokkenen bij de zaak. Deze brieven zijn alleen aan het college gestuurd (en niet aan de raad) om de zaak 'klein' te houden en de ruimte te geven aan het college om de zaak in een constructief gesprek tot een wederzijds gedragen oplossing te komen.

Het college heeft op 3 maart 2021 echter laten weten dat zij het advies van de bezwaarschriftencommissie inzake de handhavingsprocedure heeft ontvangen en in alle punten in het gelijk is gesteld (advies is nog niet openbaar). Het college laat weten dat zij voornemens is om het advies van de commissie bezwaarschriften over te nemen. Op het eerste gezicht lijkt het college volledig in haar (juridische) recht te staan. Echter; niet alles wat rechtmatig is, is ook rechtvaardig (zie ook Toeslagenaffaire).

*Handhaving is disproportioneel (niet redelijk en billijk)*

Dat de gemeente overgaat tot handhaving is op zich niet vreemd. Uit de standaardoverweging van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat de gemeente veel gewicht mag en moet toekennen aan de met handhaving gediende publieke belangen. Maar volgens diezelfde standaardoverweging moet afgezien worden van handhaving wanneer er uitzicht op legalisering bestaat of wanneer handhaving disproportioneel is. In deze zaak is handhaving disproportioneel en er is uitzicht op legalisering. Het college dreigt dit echter niet mee te wegen in de heroverweging van haar eerder genomen collegebesluit. Het college wenst slechts 'over te gaan op handhaving van de wet'

*Vragen*

De volgende bezwaren blijven bestaan en ik vraag u als raad om hierop de verantwoordelijk wethouder cq het college te bevragen:

1. De familie heeft niet 'ter kwade trouw' gehandeld. De familie heeft haar overtredingen begaan door onwetendheid en naïviteit. Moet je als gemeente onwetende en naïeve burgers beschermen of genadeloos afstraffen?
2. Het publieke belang dat gediend wordt met handhaving is discutabel en weegt niet op tegen de belangen van de familie die geschaad worden (geïnvesteed vermogen, mooier en bruikbaar erf, meer ruimtelijke kwaliteit). Daarmee is handhaving disproportioneel
3. De wet schrijft voor dat er een inventarisatie en afweging van betrokken belangen van de familie bij handhaving moet plaatsvinden (zie punt 2). Deze inventarisatie is achterwege gebleven en de verantwoordelijke wethouder (eerst de wethouder Bolderdijk en nu zijn vervanger wethouder De Weger) is nooit een gesprek aangegaan met de familie (onbehoorlijk bestuur)
4. De gevolgen van (dreigend) handhavend optreden stort een familie in de afgrond: er is financiële nood, gezondheidsschade en emotioneel gebroken.

Voor nadere achtergrondinformatie verwijs ik naar de volgende stukken van mijn hand:

- [Column handhavingsaffaire](#) gepubliceerd op romagazine.nl (tevens bijgevoegd als bijlage)
- Brief aan Mijnheer de burgemeester inzake dossier Geestdorp [REDACTED] (15 december 2020)
- Pleidooi Bezwaarschriftencommissie (1 december 2020)

Voor een eventuele nadere toelichting ben ik bereid (zie in onderstaande de contactgegevens)

Met vriendelijke groeten,



Geachte leden van de bezwaarschriftencommissie,

*Ik zal het na het voorgaande betoog van [REDACTED] kort houden maar ik wil wel graag enkele woorden toevoegen. Niet vanuit een juridische invalshoek maar vanuit een bestuurlijk-planologische invalshoek.*

#### VOORSTELLEN

Mijn naam is [REDACTED]. Ik ken de [REDACTED] [REDACTED] vanuit de kerkelijke gemeenschap hier in Woerden. Zodoende kwam mij ter ore dat de familie een inmiddels omvangrijk dossier had opgebouwd met de gemeente Woerden rondom de werkzaamheden op hun perceel. Ik begreep dat er sprake was van gerealiseerde werkzaamheden die strijdig waren met het vigerende bestemmingsplan. Nu ben ik toevallig afgestudeerd als planoloog op het bestemmingsplan. Daarom heb ik een luisterend oor geboden en aan de zijlijn meegedacht met de familie op het voorliggende dossier. En nu sta ik hier. Ik ben gevraagd door de [REDACTED] [REDACTED] om vanuit mijn bestuurlijk-planologische invalshoek enkele woorden tot u te richten. Ik doe dit vanuit mijn betrokkenheid bij het dossier en als ervaren senior adviseur gebiedsontwikkeling en bestuurdersadviseur (managing director bij planologisch adviesbureau H2Ruimte).

#### MIJN AFSTUDEREN

Allereerst heel kort over mijn afstuderen omdat dat relevant is in relatie tot het dossier van de [REDACTED]. Dat handelde over ondergronds ruimtegebruik in bestemmingsplannen. In enkele gevallen waren ondergrondse oplossingen in strijd met het bestemmingsplan. Opgenomen regels paktten in de praktijk onbedoeld slecht uit. Regels ten aanzien van bijvoorbeeld het maximale bebouwingspercentage werden overschreden. Deze regels werden gesteld om 'een goede ruimtelijke ordening' bovengronds te waarborgen: niet alles mocht volgebouwd worden. Begrijpelijk. Maar ja, met ondergrondse oplossingen was geen rekening gehouden en die oplossingen droegen juist bij aan 'een goede ruimtelijke ordening'. Maar wat blijkt: er was altijd de bestuurlijke WIL om tot een juridische oplossing te komen. En die oplossing werd in alle gevallen gevonden en geboden. Let op de volgorde: eerst is er het (bestuurlijke) gesprek en daarna een juridische oplossing in de vorm van legalisering.

#### GEEN BESTUURLIJK GESPREK

Vanuit de kennis van mijn afstuderen maar ook vanuit mijn werkpraktijk ben ik hogelijk verbaasd en verontwaardigd dat de gemeente Woerden nooit het bestuurlijke gesprek heeft gevoerd met de [REDACTED]. Na een handhavingsverzoek van de manegehouder is de gemeente Woerden overgegaan tot juridische handhaving. Op zich niet onbegrijpelijk. Vanaf het begin heeft [REDACTED] hieraan bereidwillig meegewerkt en openheid van zaken gegeven:

*We hebben te goeder trouw gehandeld en de adviezen van onze adviseurs gevolgd. Dat ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid dat we voor bepaalde werkzaamheden een omgevingsvergunning hadden moeten aanvragen. Maar we wisten het simpelweg niet, gezien de adviezen die we kregen van adviseurs.*

[REDACTED] heeft gaande het handhavingproces meermaals verzocht om een gesprek met de verantwoordelijk wethouder om hun kant van de zaak voor het voetlicht te brengen. Tevergeefs. In plaats van het menselijk gesprek te voeren, heeft de gemeente Woerden er voor gekozen om van meet af aan met gestrekt juridisch been de strijd aan te gaan met een te goeder trouw handelende burger. De WIL om te komen tot een bestuurlijk-juridische oplossing heeft nooit een kans gehad.

## MENSELIJKE MAAT

Ik zie hier een overheid die over de burger heenwalst. De menselijk maat is totaal zoek. Het lijkt er op dat [REDACTED] vroeg in het proces, zo niet vanaf den beginne een etiket heeft opgeplakt gekregen: 'oplichter'. Gedurende het gehele handhavingstraject lijkt er gehandeld te worden vanuit de aanname dat hier sprake is van 'opzet en grove schuld'. Vanuit die stellingname is gehandeld: harde en nietsontziende juridische handhaving waarbij nauwelijks tot geen ruimte is geboden voor een gedegen planologische afweging en geen ruimte is geboden voor bestuurlijke interventie om in een gezamenlijk gesprek te komen tot een gezamenlijke oplossing. (Toevoeging na de zitting en ook verwoord op de zitting: Sterker nog, ik zie een gemeentelijke jurist discutabele en geforceerde juridische redeneerlijnen opstellen om maar zoveel mogelijk handhavend op te treden met als oogmerk om zoveel mogelijk gerealiseerde werkzaamheden van [REDACTED] af te breken).

## JURIDISCH DOSSIER

Ik zie hier een uitdijend juridisch dossier (meer dan 1.000 pagina's!) waar de burger daadwerkelijk niets meer van snapt. Om met Pieter Omzigt te spreken: ik zie een overheid die met het zwaard van Damocles inhakt op een burger. De burger, in deze [REDACTED], is genoodzaakt zich juridisch te wapenen tegen het juridisch wapengekletter van de gemeente. Dat kost de familie niet alleen zoveel geld dat ze inmiddels in financiële nood zitten maar ook dat er gezondheidsproblemen zijn en emotioneel aan de grond zitten.

## STRAFFE HANDHAVING

Ik zie hier een overheid met het verdedigingsmechanisme van zo veel mogelijk toedekken en zo min mogelijk toegeven. [REDACTED] heeft eerst op eigen kracht haar zienswijze gegeven en geprobeerd met de gemeente, met de wethouder, in gesprek te komen. Het antwoord: straffe handhaving. De familie was vervolgens genoodzaakt om juridische adviseurs in te huren. Het juridisch dossier ging hun pet te boven. Het antwoord: straffe handhaving, dwangsommen en nieuwe gewijzigde voorwaarden en wederom de weigering tot een bestuurlijk gesprek. De familie was genoodzaakt om een planologisch bureau in te huren voor het opstellen van een postzegelbestemmingsplan. Een constructief plan waarin zowel juridisch als planologisch goed onderbouwd wordt aangegeven hoe relatief eenvoudig tot een oplossing gekomen kan worden. Het antwoord: geen medewerking, geen gesprek, geen inhoudelijke reden waarom de gemeente niet mee wil werken behalve dat de gemeente de regels uit het vigerende bestemmingsplan wenst te handhaven.

## GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Ik zie hier een gemeente Woerden die een doctrine heeft afgekondigd van keihard juridisch handhaven. Ik citeer een uitspraak van de gemeentelijke jurist tegenover [REDACTED]: 'de wet is de wet en de wet is hard'. Met permissie; de wet is hard maar het bestuurlijke gesprek gevoerd op het morele niveau kan in de geest van de wet handelen. En de geest van de wet, de bedoeling van het vigerende bestemmingsplan, is een 'goede ruimtelijke ordening'. Die goede ruimtelijke ordening is alleen maar gediend bij de maatregelen die [REDACTED] heeft uitgevoerd of heeft geen enkele negatieve invloed op die 'goede ruimtelijke ordening':

- Het perceel is met respect voor het slagenlandschap en inheemse beplanting enorm opgeknapt ten opzichte van de situatie bij aankoop. Dat zeg niet alleen ik als planoloog maar ook de omgeving en andere professionals.
- De zorgvuldig gerenoveerde hooimijt is landschappelijk waardevol. Dat zeg niet alleen ik als planoloog maar ook de omgeving en andere professionals.
- De iets te hoge tuinmuur doet geen enkele afbreuk aan het landschap en dient geen publiek belang. De muur is niet zichtbaar vanaf het lint; enkel vanaf het perceel
- Een douchevoorziening in de schuur is ruimtelijk niet relevant

## TOT SLOT

█ heeft vanuit planologisch perspectief enkel ruimtelijke kwaliteit toegevoegd aan het landschap en perceel. Handhaving betekent dat iedere vorm van proportionaliteit ontbreekt. Er is geen enkel publiek belang gediend bij het afbreken van gerealiseerde maatregelen. De menselijke maat is in dit dossier volledig zoek geraakt. Het zwaard van Damocles moet niet gehanteerd worden. Het algemeen belang, een goede ruimtelijke ordening en de menselijke maat zijn gebaat bij legalisering. Wat hiervoor nodig is? Mijn afstuderen laat het antwoord zien:

1. Erken dat regels in een bestemmingsplan soms onbedoeld kunnen uitpakken en niet per definitie 'een goede ruimtelijke ordening' waarborgen
2. Toon de bestuurlijke WIL om in dit dossier tot een oplossing te komen
3. Nodig █ en de manegehouder uit voor een gesprek (ik heb begrepen dat de manegehouder enkel bezwaren heeft tegen de verbouwing van de hooimijt; ik vermoed dat ook hiervoor een oplossing gevonden kan worden)

Mijn afstuderen liet ook de volgorde der dingen zien: voer eerst het bestuurlijke gesprek en werk daarna aan een juridische oplossing.

Overgaan tot handhaving is buitenproportioneel: er is geen publiek belang bij gediend en █ zal nog verder in ellende worden gestort. Ga daarom alsnog op bestuurlijk niveau in gesprek met betrokkenen en werk daarna aan een juridische oplossing. Waar een WIL is, is een weg.

Burgemeester Molkenboer  
p/a Blekerijlaan 14  
3447 GR Woerden

Woerden, 15 december 2020

Betreft: Zorgen en verontwaardiging over handhavend optreden gemeente Geestdorp ■

Mijnheer de burgemeester,

Ik schrijf u aan als burgemeester van Woerden omdat ik mij grote zorgen maak en hogelijk verontwaardigd ben over het handhavend optreden van de gemeente Woerden richting ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ woonachtig aan Geestdorp ■ te Woerden. Ik ben hierin zeker niet de enige. De zorgen rondom de familie en het onbegrip over het handhavend optreden leven steeds breder in Woerden (familie, directe omgeving, vrienden en kenniskring, kerkelijke gemeenschap en breder). Ik voel me geroepen om dat signaal van zorg en verontwaardiging aan u en uw college over te brengen vanwege mijn betrokkenheid bij het dossier.

Ik roep het college op om in gesprek te gaan met ■■■■■■■■■■ en aan de lijve te ervaren dat het gerezen beeld bij de gemeente van een 'te kwader trouw handelende' burger op zijn minst bijstelling behoeft. Ik persoonlijk en velen met mij herkennen zich totaal niet in het beeld dat de gemeente schetst van ■■■■■■■■■■. Ik roep het college op om de straffe handhaving te pauzeren, dwangsommen uit te stellen en in gesprek te gaan met ■■■■■■■■■■ en te komen tot een gedragen gezamenlijke oplossing.

Ter toelichting op deze oproep verwijs ik naar de bijlage die bij deze brief is gevoegd. Het bevat een kort pleidooi wat ik had voorbereid voor de bezwaarschriftencommissie inzake Geestdorp ■■■■■■■■■■. Ik heb dit pleidooi niet als dusdanig gehouden maar wel verwoord voor de bezwaarschriftencommissie. Ik vraag u hiervan kennis te nemen, dit te delen met uw college en dit mee te wegen bij het eventueel bij te stellen collegebesluit inzake het dossier ■■■■■■■■■■. Ik vraag u tevens uw collegestandpunt in te nemen en kenbaar te maken aan ■■■■■■■■■■ voor 15 januari 2021 met het oog op de dwangsommen die per 1 februari 2021 worden opgelegd. Of nog liever: geef per direct uitstel van de dwangsommen die als een zwaard van Damocles boven de familie hangen.

Ik snap dat het college niet kan handelen of in gesprek kan gaan zolang de procedure van de bezwaarschriftencommissie loopt. Ik weet wel dat het college de deadline van de dwangsommen relatief eenvoudig kan verleggen. Doe dat alstublieft en maak het kenbaar aan de familie zodat zij iets meer ademruimte krijgen. De te strakke tijdsplanning tussen het beschikbaar komen van het advies van de bezwaarschriftencommissie, het eventueel innemen van een nieuw collegestandpunt en de deadline van de dwangsommen zorgen voor onnodig veel spanning en stress.

Ik ontvang graag een bevestiging van ontvangst op dit schrijven en een inhoudelijke reactie. Ik ben natuurlijk gaarne bereid een en ander mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

## **HANDHAVINGSAFFAIRE**

Evenals in de toeslagenaffaire en de bijstandsaffaire kan het maken van een fout(je) in het omgevingsrecht funest uitpakken. Een zaak in de gemeente W. maakt dit pijnlijk duidelijk. Een particulier heeft ten onrechte geen omgevingsvergunningen aangevraagd. Deze fout levert hem het stempel fraudeur op. Tegen fraudeurs moet hard worden opgetreden en dus wordt er bikkelhard gehandhaafd. De familie zit nu in financiële nood en is emotioneel gebroken. De zaak illustreert dat het 'mensbeeld van wantrouwen' diep is doorgedrongen in alle overheidslagen en ook in het omgevingsrecht.

Wat is er aan de hand? De familie koopt in 2015 een rommelig perceel met daarop een woning, een enigszins vervallen schuur en een door storm beschadigde hooimijt. Vol energie en in al hun goedheid knapt de familie het perceel op. Alle omwonenden zijn blij met deze enorme kwaliteitsimpuls in hun buurt.

### **Oplegging dwangsom**

Uit het niets ploft er na vijf jaar klussen een brief op de mat: de gemeente gaat over tot handhaving. De gemeente constateert dat er geen omgevingsvergunningen zijn aangevraagd voor zeven bouwwerkzaamheden. De gerealiseerde tuinmuur is illustrerend voor de aard van de overtredingen: deze is 45 centimeter te hoog (tot 2 meter vergunningsvrij), enkel zichtbaar vanaf het perceel en direct grenzend aan de tuinmuur rijst een metershoge grauwgrijze muur van de naastliggende manege. Niettemin de geringe ernst van de overtredingen wordt verordonneerd tot afbraak van de bouwwerken onder oplegging van een dwangsom van dertigduizend euro per week.

### **Hoop op goede afloop**

Dat de gemeente overgaat tot handhaving is op zich niet vreemd. Uit de standaardoverweging van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat de gemeente veel gewicht mag en moet toekennen aan de met handhaving gediende publieke belangen. Maar volgens diezelfde standaardoverweging moet afgezien worden van handhaving wanneer er uitzicht op legalisering bestaat of wanneer handhaving disproportioneel is. De familie heeft dan ook gegronde hoop op een goede afloop. In hun zienswijze, bezwaarschrift en postzegelbestemmingsplan zet de familie uiteen te goeder trouw te hebben gehandeld, geeft zicht op concrete legalisering en geeft met redenen aan dat de aard van de overtredingen niet het publieke belang schaden. Handhaving zou tevens disproportioneel zijn: de investering van twee ton zou teniet gedaan worden. De gemeente schuift alles terzijde en uit slechts de wens 'om over te gaan op handhaving van de wet'. Verbijsterend is dat alle verzoeken tot een gesprek met de verantwoordelijk wethouder stelselmatig geweigerd worden.


### **Etiket: opzet en grove schuld**

Gaandeweg blijkt er vanaf den beginne geen enkele bereidwilligheid te zijn geweest om mee te werken aan legalisering. Er is een etiket geplakt: opzet en grove schuld. 'De wet is de wet en de wet is hard' laat de gemeentelijk jurist aan de familie weten na afloop bij een zitting bij de voorzieningenrechter. De jurist verwijst hiermee naar een uitspraak van de Romeinse dictator Torquatus (Lex dura sed Lex) die zijn eigen zoon liet executeren. De jurist blijkt een killer te zijn. Hij interpreteert de wet eendimensionaal: handhaven! Een inventarisatie en afweging van betrokken belangen van de familie, die de wet óók voorschrijft, blijft achterwege. Het college ontvangt brieven van burens en vrienden die hun verontwaardiging uitspreken over de werkwijze van de gemeente en hun zorgen uiten over de financiële, emotionele en gezondheidsschade bij de familie. Een inhoudelijke reactie blijft uit. Evenals in de Toeslagenaffaire reageren bestuurders niet op het moment dat er signalen binnenkomen dat mensen ten onrechte als fraudeurs worden aangemerkt. Ze kijken weg en werpen mist op.

### **Doorprocederen?**

De stand van zaken in dit drama. Ruim duizend pagina's dossier. De proceskosten van de familie bedragen veertigduizend euro en van de gemeente het dubbele. Het advies van de Bezwarencommissie is vertraagd en op het moment van schrijven (18 januari 2021) niet beschikbaar. Desondanks weigert de gemeente stelselmatig de begunstigingstermijnen op te schorten. De tuinmuur, een douche en hooimijt zijn daarom inmiddels gesloopt (begunstigingstermijn 15 december 2020). Een aannemer staat klaar om ook een oprit, bestrating en twee dammen voor de begunstigingstermijn van 1 februari 2021 af te breken. Een investering van tweehonderdduizend euro van de familie wordt teniet gedaan. Wat kan je nog doen als je financieel en emotioneel aan de grond zit? Nog een mail sturen aan de gemeente via hun correspondentieadres: [juridischdiscipline@gemeentew.nl](mailto:juridischdiscipline@gemeentew.nl)? Doorprocederen wetend dat het bestuursrecht in algemene zin zo werkt volgens Jan van Ettehoven van de Raad van State (interview Trouw, 9 januari 2021): 'Dat gaat ervan uit dat overheidsinstanties rechtmatig te werk gaan en de wet uitvoeren.' Dit getuigt van een groot principiële vertrouwen in de overheid en wantrouwen richting de burger.

Het zijn niet zozeer de wetten die vijandig zijn, die bieden veelal voldoende flexibiliteit voor juridisch maatwerk. Het is het 'mensbeeld van wantrouwen' dat de overheid en de rechtspraak vijandig maakt richting burgers. Wanneer beseffen ambtenaren en bestuurders dat de wet geen doel is, maar een middel? Wat kan je als overheid doen om onwetende en naïeve burgers te beschermen? Hoe kan je de menselijke maat hanteren? Antwoorden op dergelijke vragen moet geformuleerd worden vanuit het besef dat het in het recht gaat om het streven naar gerechtigheid. Niet alles wat rechtmatig is, is ook rechtvaardigheid. Hoog tijd om daarover het gesprek te voeren.

  
*Partner en adviseur gebiedsontwikkeling bij H2Ruimte*  
